

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากำแพงเพชร ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ในสถานศึกษาจำนวน 427 แห่ง โดยแบ่งเป็น สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 42 แห่ง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล จำนวน 385 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 5,583 คน ดังปรากฏในตาราง 1

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) ตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา และใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยมี ขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) กำหนดให้สถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม ใช้ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 แห่ง ดังรายละเอียดในตาราง 1

2.2 การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่ม 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) ตามที่ตั้งของสถานศึกษา ตามสัดส่วนของจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา รวม 120 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 18 แห่ง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 102 แห่ง

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

โดยทำการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling) กำหนดให้เป็นกรรมการที่มาจากสายบริหารสถานศึกษา 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง (ขั้นที่ 1)			กลุ่มตัวอย่าง (ขั้นที่ 2)		
	เทศบาล	อบต.	รวม	เทศบาล	อบต.	รวม	เทศบาล	อบต.	รวม
เมือง	11	87	98	4	23	27	12	69	81
พรานกระต่าย	4	43	47	2	11	13	6	33	39
ลานกระบือ	6	26	32	2	7	9	6	21	27
ไทรงาม	2	29	31	1	8	9	3	24	27
โกสัมพีนคร	3	15	18	1	4	5	3	12	15
คลองขลุง	3	46	49	2	12	14	6	36	42
ขามเฒ่า	4	64	68	2	17	19	6	51	57
คลองลาน	2	32	34	1	8	9	3	24	27
ทรายทองวัฒนา	2	11	13	1	3	4	3	9	12
บึงสามัคคี	3	14	17	1	4	5	3	12	15
ปางศิลาทอง	2	18	20	1	5	6	3	15	18
	42	385	427	18	102	120	54	306	360

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา
วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และที่ตั้งสถานศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหน้าที่ 12 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 58 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ศึกษาข้อมูลจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษา ศึกษาการสร้างแบบสอบถามของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์

3. กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

3.1 สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา

3.2 วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

3.3 ขนาดของสถานศึกษา

3.4 ที่ตั้งสถานศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และให้ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 คร.สมุทฺร ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 นายสมเกียรติ บุญรอด	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จังหวัดกำแพงเพชร
4.4 นายสุทิศ ทองสนิทกาญจน์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 จังหวัดกำแพงเพชร
4.5 นายสมนึก จันทร์พุ่ม	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และจากแบบสอบถามที่เก็บได้ เมื่อนำมาหาค่าอำนาจ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .26 - .80

6. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 360 ฉบับไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 แห่ง ๆ ละ 3 ฉบับ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้วเก็บคืนด้วยตนเองหรือให้ส่งคืนตามกำหนด โดยผู้วิจัยได้ติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ให้ผู้วิจัยไว้เพื่อความสะดวกในการส่งคืนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยแยกวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 นำข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำไปแปลผลคะแนน ตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ 12 ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 นำข้อมูลในตอนต้นที่ 3 มาวิเคราะห์โดยการหาค่าน้ำหนักของการจัดอันดับความสำคัญและนำมาจัดอันดับที่ โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

4.2.1 ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายและพัฒนาของสถานศึกษา และการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการประจำปี และด้านที่ 2 การให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่นและการกำกับและติดตาม การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

อันดับ 1 มีคะแนน 7 คะแนน

อันดับ 2 มีคะแนน 6 คะแนน

อันดับ 3 มีคะแนน 5 คะแนน

อันดับ 4 มีคะแนน 4 คะแนน

อันดับ 5 มีคะแนน 3 คะแนน

อันดับ 6 มีคะแนน 2 คะแนน

อันดับ 7 มีคะแนน 1 คะแนน

4.2.2 ด้านที่ 3 การสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก และพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพ และด้านที่ 6 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรืออนุกรรมการ และการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

อันดับ 1 มีคะแนน 5 คะแนน

อันดับ 2 มีคะแนน 4 คะแนน

อันดับ 3 มีคะแนน 3 คะแนน

อันดับ 4 มีคะแนน 2 คะแนน

อันดับ 5 มีคะแนน 1 คะแนน

4.2.3 ด้านที่ 4 การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาและการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา และสืบสานวัฒนธรรมของชาติ

อันดับ 1 มีคะแนน 8 คะแนน

อันดับ 2 มีคะแนน 7 คะแนน

อันดับ 3 มีคะแนน 6 คะแนน

อันดับ 4 มีคะแนน 5 คะแนน

อันดับ 5 มีคะแนน 4 คะแนน

อันดับ 6 มีคะแนน 3 คะแนน

อันดับ 7 มีคะแนน 2 คะแนน

อันดับ 8 มีคะแนน 1 คะแนน

4.2.4 ด้านที่ 5 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และการให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

อันดับ 1 มีคะแนน 4 คะแนน

อันดับ 2 มีคะแนน 3 คะแนน

อันดับ 3 มีคะแนน 2 คะแนน

อันดับ 4 มีคะแนน 1 คะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามสถานภาพคณะกรรมการและขนาดโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และจำแนกตามวุฒิการศึกษาและที่ตั้งสถานศึกษาโดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

3. วิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยใช้การหาค่าน้ำหนักของการจัดอันดับความสำคัญและนำมาจัดอันดับที่